

Alımkan Tınaliyeva

(1946)

29 Kasım 1946'da Kemin ilçesine bağlı Almaluu köyünde doğdu. "Almaluu" adlı yedi senelik okulu bitirip, Bişkek'teki No: 3. yatılı okulda okudu. Sonra Kırgız Devlet Üniversitesinin Filoloji Fakültesini bitirdi.

Radio-Televizyon Kurulunda, "Kırgızstan Ayaldarı" dergisinde çalıştı.

Üç şiir kitabının yazarı, Kırgızistan Yazarlar Birliğinin üyesidir.

Şiirler

ARABA

Döngölöktör çimirilgen
alıp cönöp eki adamdı!
Tört ayaktar tıbragan,
aylançuday ay-aalamdı.
Soorusuna çıp-çıp etip,
oynop tüşüp şapalak,
cel cetkirbes ceerde at.
Bapa catkan alıp uçup,
şuuldagan araba,
cañırtıp büt talaanı,
kelin anda olturgan
böz köynöğü capcañı!

Oşol üydün canında
abışka cana araba.
Kayda, kayda al kelin,
kayda kalgan ceerde at,
döngölöktör aylanbayt,
aygay salbayt çaş kurak!
Eki kaygı eköödö,
eki ayrılış col kütöt.
bir at çabım bar ele,
çaştık kaytpayt. Bülbüldöyt!

***

Sozoyun ukkuñ kelse obonumdu,
sen üçün arnap calgız özüñ için!
Kütöyün alıs coldon sağınç menen,
Ataganat, kaltırsañ kütüü için!

Ortobuzda ün salaar baltır beşik,
eñseseñ naristenin uurttarın!
Men dele bolo alamın tatınakay,
suktansañ çırayına suluulardın!

Aytmaqçı, andan beri aktı suular,
andan beri zımırıp öttü ubakit!
Açkan cökmün eşigin oşol üydün,
alıs kaldı cetkirbes ıroo bakıt!

Men emese, ırdayın çaştık ırın,
men emese, çerteyin çaştık küüsün.
Cügüröyün coldordun Kün töşölgön,
Tandar uksun, tañdanıp, kündör uksun!

Eneke, Cer, üstündön basıp cüröm,

ARABA

Tekerlekler dönerek
götürmekte iki insanı!
Dört tekeri dönmekte,
dolaşacakmış gibi tüm dünyayı.
Sırtına ses çıkartarak vurup,
vuruverdi şamarlar,
rüzgârın yetişemediği sarı at.
Gidiyor uçarak,
gürültü çıkaran araba,
yankılatıp tüm bozkırı ,
içinde oturan gelinin
kumaş gömleği yepyeni!

O evin yanında
yaşlı adamla araba.
nerede, nerede o gelin,
nerede kaldı sarı at,
tekerlekler dönmüyor,
seslenmiyor gençliği!
ikisinde iki ayrı kaygı,
iki ayırım yol bekler.
Bir at koşumu mesafe vardı,
gençlik dönmez. Yanar söner!

***

Uzatayım dinlemek istersen ezgimi,
Sana adayarak sadece senin için!
Beklerim uzak yoldan hasret ile,
Keşke, bıraksan beklemek için!

Ortamızda gıcırda küçük beşik,
Özlersen bebeklerin kokusunu!
Ben bile olabilirim çok güzel,
Seversen güzelliğini güzellerin!

Nitekim, ondan beri aktı sular,
Ondan beri uçarak geçti vakit!
Açmadım kapısını o evin,
Uzaklarda kaldı ulaşılmayan temiz bahtın!

Ben öyleyse, söyleyeyim gençliğin şarkısını,
Ben öyleyse, çalıyım gençlik ezgisini.
Koşayım yollardan Güneş döşenmiş,
Tanlar duysun, şaşarak, günler duysun!

Anneciğim, Yer, üzerinde yürüyorum,

Bak tiktım, üy da kurdum, bala baktım.
Küzündö kütürögön tüşüm alıp,
kuçağında olturdum çaşıl cazdın.

Beypil tündör özündö bolso eken deym,
betiñdi oktor kezep, cırtılbasın.
Özüñdön men törölgöm, tize bügöm,
baldarım bakıt körsün, ıylabasın!

***

Oturat ak kelinçek sayma sayıp,
Oyunda anın:
keçeegi alıp kelgen
keñ dalıluu biyik cigit.
Apakay kezdemeye
kızıl, kök türlör kirip.
Oyunda anın kara kaşı...
oyunda anın cürögü dük-dük sokkon.
Cımırt ak kelinçek.
Oyunda al cigittin calın közü.
Oturat ak kelinçek
köşögösü... kögültür.

ÇINAR TEREK

Çınar terək,
aldıñda başımdı iyem.
Oo, kaçan bir bala çakta,
katuu oorup catkanımda...
bizdin üydün burç cağında.
Tam-tuñ baskan böbögüm,
eşikti kıyç açıp salıp,
cönögöndö sırt cakka.
Meni izdep
sargıç calın calbırağıñ kirip kelgen.

Ala kelgen özü menen
asmandın kögülcüm tıs aydıñdarın.
Çırk-çırk etken çımçık ünün,
ugular bir ugulmaksan,
miñ suu şarın.
Suu dabişın tiñşay kalıp,
Oynop cürgön cerlerge cetsembi dep.
Kandaydır bir zor küç meni öydö cölöp,
Canıña cetken elem çınar terək!

Şuu-şuu etip şamalga moyun berbey,
sen turupsuñ.
Kuçak cetpes kelbetiñe,
ıpısık, alakanım, erinimdi tiygizip,
turdum asta kuçaktap.
calbırağıñ caap catkan
köz çaş bolup tamçılap...!

*Bağ diktım, ev de kurdum, çocuğa baktım.
Güz geldiğinde bol hasat aldım,
Kucağında dinlendim yeşil yazın.*

*Sessiz geceler kendinde olsa derim,
Yüzünü oklar delip, yırtılmasın.
Kendinden ben doğmuşum, diz bükerim,
Çocuklarım mutlu olsun, ağlamasın!*

***

*Oturuyor beyaz gelin nakış işleyip,
Aklında onun:
Dünkü getirdiği
Geniş omuzlu uzun boylu delikanlı.
Bembeyaz kumaşa
Kırmızı, mavi renkler işlenip.
Aklında onun kara kaşı...
Aklında onun kalbi durmadan çarpan.
Gülümser ak gelin.
Aklında o delikanlının ateşli gözleri.
Oturuyor ak gelin
Perdesi...mavimsi.*

ÇINAR AĞACI

*Çınar ağacı,
Önünde baş eğirim.
Ah, taa çocukluğumda,
Çok kötü hastalandığımda...
Bizim evin köşe tarafında.
Düşe kalka yürüyen bebeğim,
Kapıyı gıcırdatarak açıp,
Yöneldiğinde dışarıya doğru.
Beni arayıp
Sarı yalın yaprağın girivermişti.*

*Kendisiyle getirmişti
Göğün mavimsi renkli aydınlığın.
Öten kuşun sesi,
Duyulur çok kısık sesle,
Bin su sesini.
Su sesini dinleyerek,
Oynadığım yerlere ulaşsam diye.
Belli olmayan büyük bir güç bana destek vererek,
Yanına yetişmiştim çınar ağacı!*

*Seslenerek rüzgara boyun eğmeden,
Sen duruyorsun.
Kucak yetmez heybetine,
Sıcacık, avucum, dudaklarımı dokundurup,
Durdum yavaşça kucaklayıp.
Yaprakların kaplamaktadır
Göz yaşı olup damlayıp....!*